

IGRA VLOG – ZGOLJ IGRA ALI IZKUSTVENA METODA? PREDSTAVITEV EMPIRIČNE IZVEDBE PRI POUKU SLOVENŠČINE¹

Mag. Tanja Brčić Petek, prof. slovenščine, Konservatorij za glasbo in balet Maribor

V članku so predstavljeni štirje primeri igre vlog za obravnavo snovi pri pouku slovenščine v gimnazijskem programu, seveda z analizo vseh parametrov, odgovarjajočih teoretičnim izhodiščem za igro vlog kot izkustveno metodo, predstavljenim v članku *Igra vlog – zgolj igra ali izkustvena metoda? Teoretična predstavitev* (v 196. številki revije *Didakta*).

1 NAMEN EMPIRIČNE IZVEDBE IGRE VLOG PRI POUKU SLOVENŠČINE

Namen izvedbe igre vlog v praksi, torej v razredu, je preveriti, ali se s to metodo pri pouku jezika pri predmetu slovenščine pri dijakih vzpostavi večja motivacija za delo, predvsem pa na podlagi analize izdelkov oz. ocenjevanja ugotoviti, ali s takšno obliko izvajanja pouka v srednji šoli, programu umetniške gimnazije, dosežemo zastavljene vzgojno-izobraževalne cilje in ali s to metodo dijaki dosežejo boljše znanje in posledično višje ocene.

2 OPREDELITEV OSNOVNIH RAZISKOVALNIH PARAMETROV

Pred izvedbo empiričnega dela raziskovanja smo zastavili vprašanja ter postavili hipoteze in spremenljivke kot vodilo in smernice raziskovanja.

2.1 Raziskovalna vprašanja

- Ali je metoda igre vlog primerna metoda pri pouku slovenščine v srednji šoli, v gimnazijskem programu?
- Ali je metoda igre vlog dovolj zanimiva metoda za srednješolce (motivacijsko in ustvarjalno)?

¹ POJASNILO UREDNIŠTVA: Članek avtorice Tanje Brčić Petek *Igra vlog – zgolj igra ali izkustvena metoda? Predstavitev empirične izvedbe pri pouku slovenščine* se tematsko navezuje na članek iste avtorice z naslovom *Igra vlog – zgolj igra ali izkustvena metoda? Teoretična predstavitev*, objavljen v 196. številki revije *Didakta*. – V obeh dopolnjujočih se člankih avtorica predstavlja za jezikovni pouk motivacijsko zanimivo izkustveno metodo, ki jo sicer podrobneje obravnava v magistrskem delu *Igra vlog kot metoda izkustvenega učenja pri jezikovnem pouku slovenščine* (2016).

- Ali z metodo igre vlog pri pouku jezika v celoti dosežemo vzgojno-izobraževalne cilje?
- Ali je metoda igre vlog učinkovitejša metoda od tradicionalnega pouka in ali z njo dosežemo višjo kakovost oz. višji nivo znanja in posledično tudi boljše ocene?

2.2 Hipoteze

- Hipoteza 1: Metoda igre vlog je primerna metoda pri pouku slovenščine v srednji šoli, gimnazijski program, vendar moramo način in oblike dela prilagoditi starosti, interesom, psihični razvojni stopnji dijakov.
- Hipoteza 2: Igra vlog je zanimiva in motivacijska metoda za dijake, ki jih spodbuja k bolj aktivnemu sodelovanju, angažiranosti, samostojnim miselnim procesom in čustvenim odzivom.
- Hipoteza 3: S samo metodo igre vlog pri pouku jezika ne moremo v celoti doseči vzgojno-izobraževalnih ciljev, saj je ta metoda učinkovita v kombinaciji z drugimi metodami oz. jo uporabljamo kot motivacijo ali izhodišče za ustvarjanje izdelkov, ob njej pa je nujno potrebna tudi obravnava same snovi.
- Hipoteza 4: Metoda igre vlog je učinkovitejša metoda od tradicionalnega pouka, saj je z njo mogoče doseči višjo kakovost oz. raven

znanja in posledično tudi boljše ocene.

2.3 Spremenljivke

Neodvisna spremenljivka so zastavljeni vzgojno-izobraževalni cilji. Odvisna spremenljivka so metode pouka, tradicionalna metoda (razlaga učitelja, dialog učitelj – učenec/dijak v pomenu postavljanja vprašanj in odgovarjanja na vprašanja, reševanje nalog) in metoda igre vlog.

3 METODOLOGIJA

3.1 Raziskovalni vzorec

V raziskavo je bilo vključenih 117 dijakov Konservatorija za glasbo in balet Maribor: 32 dijakov 1. letnika, 28 dijakov 2. letnika, 30 dijakov 3. letnika in 27 dijakov 4. letnika.

V raziskavo je bilo vključenih 117 dijakov Konservatorija za glasbo in balet Maribor: 32 dijakov 1. letnika, 28 dijakov 2. letnika, 30 dijakov 3. letnika in 27 dijakov 4. letnika.

3.2 Raziskovalne metode (analiza izdelkov učencev/ocenjevanje znanja/govornih nastopov, učnih listov)

Na podlagi zastavljenih pričakovanj in kriterijev je bilo analiziranih 25 učnih listov za opazovalce igre vlog in 7 učnih listov za igralce igre vlog dijakov 1. letnika, 28 govornih nastopov v narečju in pogovornem jeziku dijakov 2. letnika, 30 pisnih izdelkov (zapisnik) dijakov 3. letnika ter 27 izdelkov dijakov (življenjepisi) 4. letnika, ocene ustnega ocenjevanja znanja dijakov 4. letnika, pri čemer so bile pri vseh izvedenih učnih urah in analizah pisnih izdelkov, govornih nastopov in ocenjevanju ustnega preverjanja znanja uporabljene

deskriptivna metoda, komparativna metoda, metoda analize in sinteze.

3.3 Postopki zbiranja podatkov

Na Konservatoriju za glasbo in balet Maribor, umetniški gimnaziji, smo v vseh štirih letnikih (1.–4.) izvedli 10 učnih ur pouka. V 1. letniku smo ponovili in utrdili znanje pri obravnavi reklamnega besedila, kjer so dijaki pridobljeno znanje prikazali v igri vlog »oglaševalska agencija«, v 2. letniku smo izvedli govorne nastope v narečjih in pogovornem jeziku v sklopu obravnave socialnih zvrsti jezika, dijaki iste narečne skupine so pripravili govorni nastop, v katerem so predstavili običaj svojega kraja oz. okolja, v 3. letniku smo dijake razdelili v dve skupini, prva skupina je ustvarjala neumetnostno besedilo (zapisnik) neposredno po obravnavi, druga skupina pa je zapisnik pisala ob odigrani igri vlog »roditeljski sestanek«, v 4. letniku smo v pripravah na maturo združili književnost in jezik, izbrani dijaki so doma preučili življenjepise avtorjev maturitetnega gradiva in nato pri pouku v obliki okrogle mize odigrali vloge, opazovalci so ob tem izpolnjevali obrazec evropskega življenjepisa (Europass CV).

3.3.1 Organizacija zbiranja podatkov
Po opravljenih učnih urah, ki so vključevale metodo igre vlog, so dijaki poustvarjali pisne izdelke, se pripravili na ustno ocenjevanje.

3.3.2 Vsebinsko-metodološke značilnosti

Po opravljenih učnih urah, ki so vključevale metodo igre vlog, smo po vnaprej določenih načinih (ocenjevanje pisnih izdelkov, ustno ocenjevanje) in kriterijih pregledali in ocenili posamezne izdelke dijakov.

3.4 Postopki obdelave podatkov

V 1. letniku smo opazovali pridobljeno znanje v sami igri vlog »oglaševalska agencija«, odziv opazovalcev, sodelovanje pri pouku, ustvarjalnost, analizirali smo ugotovitve in opažanja tako igralcev kot tudi opazovalcev (učni list), v 2. letniku smo oce-

njevali govorne nastope v narečju in pogovornem jeziku, ocene smo primerjali s prejšnjo generacijo, ki je običaje svojega kraja predstavila v govornih nastopih brez igre vlog (pripovedovanje), v 3. letniku smo na podlagi postavljenih pričakovanj in kriterijev analizirali, ovrednotili in ocenili neumetnostna besedila (zapisnik) dijakov, v 4. letniku smo na podlagi izdelanega kriterija za ocenjevanje neumetnostnega besedila (življenjepisa) ocenili pisne izdelke dijakov in analizirali in primerjali ocene, pridobljene pri ustnem ocenjevanju znanja. Analize in rezultate analiz smo uredili v stolpično prikazovanje.

4 POTEK IN OPIS UČNIH UR

Predstavljam štiri primere učnih ur, ki vključujejo metodo igre vlog.

Primer učnih ur z igro vlog v 1. letniku

V 1. letniku smo izvedli tri učne ure pouka na temo sporočanja reklamno besedilo. Po uvodni motivaciji smo se seznanili z reklamnimi besedili, s tipom in z vrstami reklamnih besedil,

z njihovim namenom, s poklici, povezanimi z oglaševanjem. Dijaki so reševali naloge v učbeniku in delovnem zvezku. Drugo uro so dobili natančna navodila za delo v skupinah, dve skupini sta reklamno besedilo samo oblikovali in dobili navodila, da ju naslednjo uro predstavita (npr. v obliki predstavitve), drugi dve skupini pa sta ustvarili oz. preoblikovali že obstoječe reklamno besedilo in dobili navodila, da bosta naslednjo uro svoje ustvarjanje prikazali v obli-

ki vnaprej pripravljenega scenarija, tj. igre vlog. Učiteljičin namen je bil opazovati, kako so dijaki vseh skupin motivirani za delo, kakšna oblika (brez igre vlog ali z njo) jim je bolj všeč, kje je ustvarjalnost bolj opazna, pri kateri obliki dela so dijaki bolj izvirni, domiselni. Ocena končnega rezultata je zgolj opisna, saj končnih izdelkov pri tej temi nismo ocenili s številčnimi ocenami. Dijaki so dobili le splošna navodila. Med izvajanjem igre vlog so ostali dijaki opazovali svoje sošolce in izražali svoja mnenja, se kritično opredeljevali, izpostavljali manjkajoče informacije, izražali naklonjenost, simpatičnost, učinkovitost reklame in ocenjevali njeno učinkovitost in uspešnost na trgu. Vključili smo tudi samovrednotenje sodelujočih oz. igralcev v igri vlog. Izražali so svoje počutje v vlogi, ki so jo prevzeli, občutke, opredeljevali so se do svoje vloge, opisovali, kaj so jo s to izkušnjo pridobili oz. izgubili. Eden izmed ciljev učne ure z igro vlog je poleg izobraževalnih ciljev bil tudi medsebojno spoznavanje v nekoliko drugačnih okoliščinah, delo v timske in sproščnem vzdušju.

Po uvodni motivaciji smo se seznanili z reklamnimi besedili, s tipom in z vrstami reklamnih besedil, z njihovim namenom, s poklici, povezanimi z oglaševanjem.

Primer učne ure z igro vlog v 2. letniku

Dijaki 2. letnika so za domačo nalogo v manjših skupinah pripravili igro vlog in pri pouku odigrali prizore iz vsakdanjega življenja, ljudski običaj, kulinarčno specialiteto ipd. Ostali dijaki so opazovali, sproti zapisovali besede, ki jih niso razumeli. Dijaki umetniške gimnazije Maribor prihajajo iz različnih krajev Slovenije, zato je narečna raznolikost izjemno pestra in zanimiva,

Dijaki umetniške gimnazije Maribor prihajajo iz različnih krajev Slovenije, zato je narečna raznolikost izjemno pestra in zanimiva, saj se v šolskem okolju naenkrat znajdetaj Primorec in Prekmurec. Tako je sproti nastajal slovarček narečij, ki so ga v naslednjih urah uredili in dopolnili.

saj se v šolskem okolju naenkrat znajdeti Primorec in Prekmurec. Tako je sproti nastajal slovarček narečij, ki so ga v naslednjih urah uredili in dopolnili. Dijaki in profesorica smo po kriteriju ocenjevanja govornih nastopov, v katerega smo vključili še opazovanje igre, mimike, kostumov, scene in splošnega umetniškega vtisa, ocenili prikazano.

Kot kontrolno skupino smo nastavili iste dijake, ki so prav tako v istih skupinah pripravili predstavitev svojih krajev. Tokrat jim ni bilo potrebno pripravljenega odigrati, ampak samo predstaviti. Ocenili smo jih po istih merilih za ocenjevanje, le da tukaj nismo ocenjevali scene, kostumov ..., ampak namesto tega splošni vtis. Po ocenjevanju smo od dijakov pridobili njihovo mnenje o prvem in drugem načinu priprave in ocenjevanja zelo podobnih stvari.

V nadaljevanju smo ponovili socialne zvrsti jezika, reševali naloge.

Primer učne ure z igro vlog v 3. letniku

V učno uro obravnave zapisnika so bili vključeni dijaki 3. letnika. Razred smo razdelili v dve skupini: v prvi smo izvajali obravnavo omenjene besedilne vrste brez vključevanja igre vlog, v drugi pa smo v obravnavo vključili tudi metodo igre vlog. V obeh skupinah sta bili izvedeni dve učni uri. Prva ura je potekala skupaj in smo spoznali zapisnik kot besedilno vrsto, njegovo zgradbo, značilnosti, posebnosti, primerjali smo ga z že znanimi besedilnimi vrstami. Drugo uro sta skupini delali ločeno. Prva skupina je dobila učni list, na katerem je bilo vabilo na roditeljski sestanek. Na podlagi tega so dijaki samostojno pisali zapisnik o poteku roditeljskega sestanka. V pomoč jim je bil zgled zapisnika v učbeniku in tabelska slika, ki smo jo ustvarili v prvi učni uri. Dijaki druge skupine so prav tako dobili učni list z vabilom na roditeljski sestanek in natančna navodila za izvedbo igre vlog roditeljskega sestanka. Dijaki so se razdelili v manjše skupine in znotraj

teh prevzeli identiteto ravnateljice, razrednika, profesorice slovenščine in staršev z različnimi mnenji. Ena izmed skupin je igro odigrala tudi frontalno, ostali skupini sta bili opazovalki, njihovi člani so natančno opazovali igrano, sproti so pisali zapisnik vidnega in slišnega ... Po odigranem so se kritično opredeljevali do posameznih vlog. Analizirali so dogajanje na roditeljskem sestanku, komentirali načine in oblike sporazumevanja, primerjali so stališča in utemeljitve sodelujočih v razpravi, njihov odziv na nasprotujoče mnenje, skušali so se poistovetiti z igralcem. Svoja opazovanja so primerjali s samovrednotenjem igralcev, ki so predstavili svojo namišljeno identiteto, sporočilo, ki so ga želeli predstaviti ostalim udeležencem sestanka, zaigrano stališče in mnenje so primerjali s svojim realnim. Dijaki so po analizi uredili in dopolnili ob igri vlog nastajajoča besedila, zapisnike. Po kriteriju za ocenjevanje določene besedilne vrste smo zapisnike dijakov obeh skupin ocenili in primerjali rezultate.

Primer učne ure z igro vlog v 4. letniku

Z dijaki 4. letnika smo obravnavali besedilno vrsto življenjepisa. Po obravnavi so dijaki pripravili igro vlog na podlagi življenjepisa avtorjev dramskih besedil, predpisanih za maturo, izvedli so torej igrani govorni nastop, pri čemer so govorili v prvi osebi ednine, upoštevali kulturo, politiko, modo ... obdobja, ki mu posamezni literat pripada. Natančno so preučili posameznega avtorja, njegov pogled na svet, družbo, kritično stališče do umetnosti njegovega časa. Razredu so pri-

kazali čas, v katerem so posamezni avtorji živeli in delovali..

5 REZULTATI IN INTERPRETACIJA

1. letnik: Reklamno besedilo

Dijaki so bili nad metodo dela navdušeni, vsi so se izmenično predstavili v vlogi igralcev in opazovalcev.

Dijaki so bili nad metodo dela navdušeni, vsi so se izmenično predstavili v vlogi igralcev in opazovalcev. Analiza delovnih listov je pokazala, da so

se v svoje vloge vživeli, ponotranjili okoliščine, upoštevali pridobljeno teoretično znanje, v igri so uživali, izražali svoja čustva, podjetniške zamisli, ideje ... Opazovalci so natančno opazovali igro svojih sošolcev, se kritično opredeljevali, izpostavljali manjkajoče informacije, izražali naklonjenost, simpatičnost, učinkovitost reklame in ocenjevali njeno učinkovitost in uspešnost na trgu.

Ura je potekala v pozitivnem in ustvarjalnem vzdušju, prinesla boljše izdelke kot v prejšnjih šolskih letih (npr. zelo pestre, zanimive predstavitve, bolj dodelane reklamne oglase), ko igre vlog nismo izvajali.

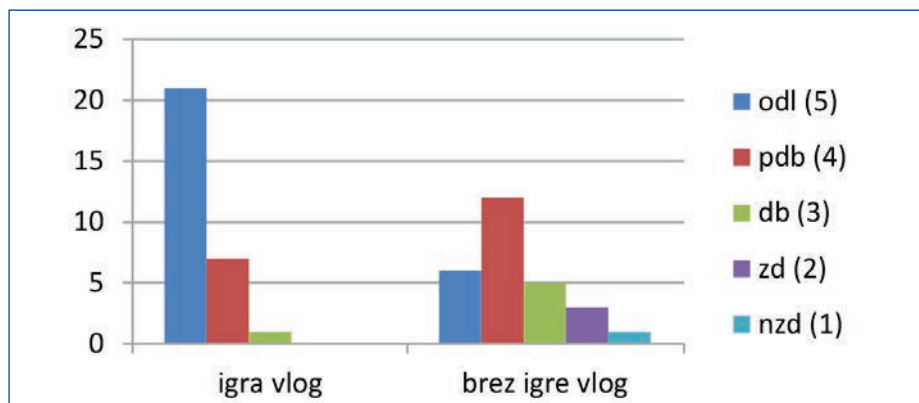
2. letnik: Socialne zvrsti jezika

Govorni nastopi so bili ocenjeni na podlagi opisnih meril za ocenjevanje pripravljene govornega nastopa, ki smo jih nekoliko prilagodili, dodali smo še rubriko igra, ki vključuje ocenjevanje scene, kostumov, igre in umetniškega vtisa, pri drugem ocenjevanju brez igre vlog pa smo v zadnji rubriki ocenili le splošen vtis.

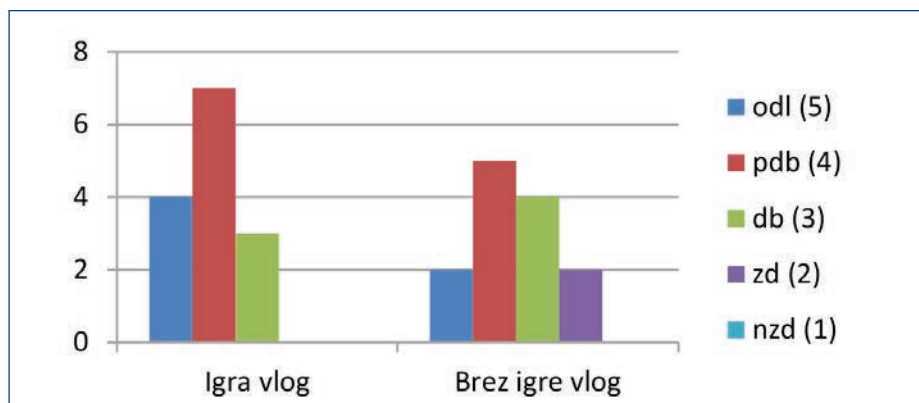
Dijaki so pripravili igro vlog na podlagi življenjepisa avtorjev dramskih besedil, predpisanih za maturo, izvedli so torej igrani govorni nastop, pri čemer so govorili v prvi osebi ednine, upoštevali kulturo, politiko, modo ... obdobja, ki mu posamezni literat pripada.

Skupine istih narečnih skupin so odlično prikazale običaje, značilnosti krajev, od koder prihajajo. Dijaki so sami izbrali natančno temo govornega

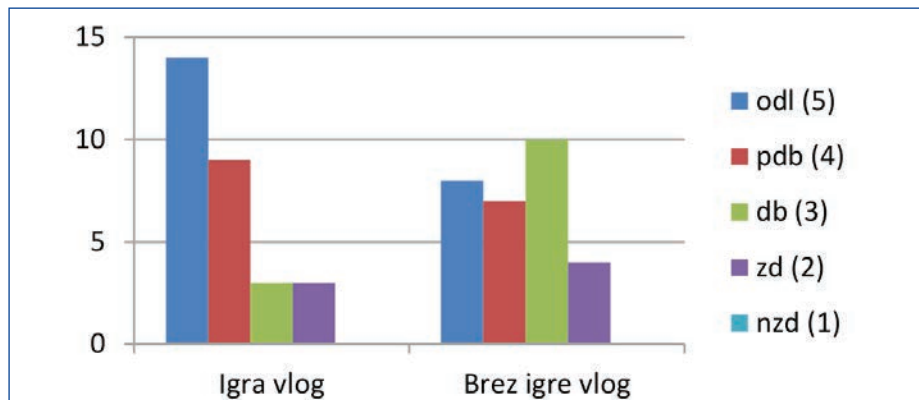
nastopa, izdelali scenarije, poskrbeli za sceno, kostume. Večina skupin je

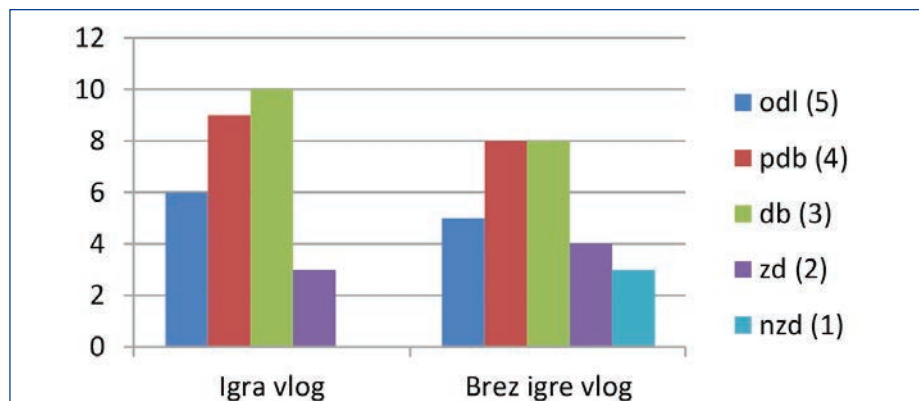
Stolpični prikaz 1: Primerjava ocen govornih nastopov

Stolpični prikaz 2: Primerjava ocen za besedilne vrste (zapisnik)

Stolpični prikaz 3: Primerjava ocen pri ustnem preverjanju znanja

Stolpični prikaz 4: Primerjava ocen besedilne vrste (življenjepis)

pripravila pravo gledališko vzdušje. Opazovalci so bili pozorni na narečne izraze, ki so jih sproti zapisovali, ocenjevali so igro nastopajočih, izvirnost, domiselnost.

Večina skupin je pripravila pravo gledališko vzdušje.

Stolpični prikaz 1 prikazuje primerjavo ocen vnaprej pripravljenih govornih nastopov, v katere so dijaki vključili igro vlog, in tistih, v katere igra vlog ni bila vključena. Iz grafikonu je razvidno, da so bili govorni nastopi z igro vlog ocenjeni veliko bolje kot tisti, ki igre vlog ne vključujejo, saj dijaki pri igri vlog veliko bolj doživeto predstavijo zahtevano, se uživajo v posamezne vloge, ki si jih sami izberejo, so veliko bolj domiselni, ustvarjalni.

3. letnik: Zapisnik

Na podlagi kriterija in točkovnika, oblikovanega po maturitetnih kriterijih, smo ovrednotili in ocenili 27 neumetnostnih besedil dijakov, 14 izdelkov je nastalo ob igri vlog, 13 pa po neposredni obravnavi zapisnika kot besedilne vrste.

Besedila, nastala ob igri vlog, so bila bolj nazorna, razprava natančnejša, realnejša. Sklepi so bili izpeljani dosledno, medtem ko so bili zapisniki pri drugi skupini ohlapnejši, pri mnogih je manjkala razprava, sklepi so bili zapisani pomanjkljivo.

Iz stolpčnega prikaza 2, ki prikazuje primerjavo ocen besedilne vrste zapisnika, je razvidno, da je skupina, v kateri so dijaki pisali zapisnik ob igri vlog, dosegla višje ocene kot skupina, ki je ustvarjala neposredno po razlagi snovi. Dijaki so bili v skupini razdeljeni enakomerno po uspehu.

4. letnik: Življenjepis

Dijaki, ki so pripravili igro vlog na podlagi življenjepisov avtorjev dramatskih besedil, predpisanih za maturo, so svojo nalogo opravili odlično. Razredu so prikazali čas, v katerem so

posamezni avtorji živeli in delovali. Samoevalvacije nismo izvedli, saj je bil cilj igre metod, ugotoviti, ali je tak način učenja življenjepisov literarnih umetnikov učinkovitejši od prepisovanja tabelskih slik, oblikovanja miselnih vzorcev. Dijake smo po obravnavi preverjali in ocenjevali v dvojem, v znanju življenjepisa avtorjev in literarnega obdobja ter v pisanju neumetnostnega besedila, življenjepisa. Ustno ocenjevanje znanja je potekalo po opisnih merilih za ustno ocenjevanje. Ocene pri dijakih, ki so se na ustno preverjanje znanja pripravljali s pomočjo metode igre vlog, so bile višje. Odgovori so bili natančnejši, vsebinsko in jezikovno bogatejši. Odgovarjanje dijakov je bilo bolj samozavestno.

Stolpčni prikaz 3 prikazuje primerjavo ocen pri ustnem ocenjevanju znanja. Iz statističnega prikaza je jasno razvidno, da so ocene, pridobljene po obravnavi snovi z igro vlog, višje od tistih, kjer v pouk ni bilo vključene igre vlog.

Na podlagi kriterija in točkovnika, oblikovanega po maturitetnih kriterijih, smo ovrednotili in ocenili 25 neumetnostnih besedil dijakov, nastalih na podlagi znanja, ki so ga dijaki dobili kot igralci ali opazovalci igre vlog »Srečanje literarnih umetnikov«. V splošnem so ocene višje pri dijakih, ki so spoznali značilnosti

besedilne vrste pri učnih urah, ki so vključevale igro vlog. Življenjepisi so vsebinsko bolj dodelani in dovršeni, vključujejo natančnejše podatke. Zgradba besedilne vrste je bolj dosledno upoštevana, npr. podatki so natančni in zahtevanem kronološkem zaporedju, so bolj natančni in obsežni, pri jezikovnih in pravopisnih napakah pa ni opaziti razlik.

Tudi stolpčni prikaz 4 prikazuje razmerje med ocenami, pridobljenimi z metodo igre vlog, in tistimi, ki igre vlog niso vključevale. Ocene so tudi pri pisanju življenjepisa boljše pri dijakih, kjer je bila izvedena igra vlog, kot pri tistih, ki so življenjepis pisali neposredno po učiteljski razlagi.

6 ZAKLJUČEK

Rezultati izvedbe igre vlog v praksi in analize izdelkov in dijakovih samoevalvacij kot igralcev ali opazovalcev so pokazali, da je metoda igre vlog zelo primerna metoda pri pouku slovenščine v srednji šoli in tako potrdili postavljeno hipotezo.

Analiza poteka dela in izjemno zanimanje in ustvarjalnost dijakov, njihova samostojnost so potrdili hipotezo, da je metoda za dijake privlačna, zanimiva in motivacijska, kar so izrazili tudi v anketnem vprašalniku.

Metoda igra vlog je bila v vseh primerih uporabljena v kombinaciji z drugimi metodami dela, zato potrjujemo tudi tretjo hipotezo, da je vzgojno-izobraževalne cilje z igro vlog mogoče doseči.

Analiza izdelkov, ki so bili ocenjeni na podlagi natančno izdelanih opisnih meril za ocenjevanje govornih nastopov, za ustno ocenjevanje znanja in ocenjevanje pisnih izdelkov (razčlemb neumetnostnega besedila), in primerjava ocen z generacijami prejšnjih let, ko se metoda igre vlog ni izvajala, so potrdili hipotezo, da sta kakovost in raven znanja ob igri vlog višja, ocene pa boljše.

ZA SKLEP

Igra vlog je tista metoda poučevanja in učenja, ki zahteva skrbno in temeljito organizacijo. Učni načrt za osnovno šolo jo omenja v didaktičnih priporočilih, medtem ko v učnem načrtu za srednjo šolo sploh ni omenjena.

Igra vlog ima poleg posebnosti in prednosti tudi omejitve – zanjo morajo biti izpolnjeni določeni pogoji.

Posebnosti in prednosti igre vlog so, da učence in dijake zavestno in notranje motivira.

Posebnosti in prednosti igre vlog so, da učence in dijake zavestno in notranje motivira. Pri takem načinu pou-

GEPŠ

Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran

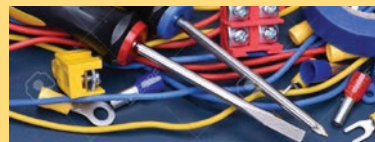

GEPŠ Piran
Bolniška 11
6330 Piran

www.geps.si

POVEZUJEMO TRADICIJO, KLASIKO IN PRIHODNOST.

ELEKTRIKAR: nov 3-letni poklicni program, razgiban in usmerjen v pridobivanje praktičnega znanja za vzdrževanje in montažo vseh vrst električnih in elektronskih naprav; deficitarni poklic

PLOVNI TEHNIK: edini pomorski program v Sloveniji, omogoča zaposlitev na vseh vrstah ladij, jadrnic in jaht ter možnost dobrega zaslužka

ELEKTROTEHNIK: izobražuje za poklice prihodnosti - v elektroniki, robotiki, avtomatiki, razvija teoretično in praktično znanje

GIMNAZIJA: najboljše izhodišče za študij na univerzi, sodobna šola, ki goji medsebojno sodelovanje, odgovornost in skupna pravila

DIJAŠKI DOM: prenovljen dom z razgledom na morje, v bližini šole

čevanja ne gre samo za posredovanje in razumevanje znanja, temveč za take višje metode izobraževanja in kvalitetnejše možnosti razvijanja sposobnosti, ki omogočajo učencem/dijakom, da že znane informacije in izkušnje uporabijo v novih, spremenjenih okoliščinah. Učitelj, učenci in dijaki uporabljajo učinkovitejše učne metode; posledica teh pa so humani in demokratični medsebojni odnosi. Igra vlog je tesno povezana z individualizacijo; razkriva se značaj posameznika. Pouk je razgiban, torej zelo drugačen od tradicionalnega pouka. Učitelj zahteva od učencev in dijakov miselno in čustveno (doživljajsko) angažiranost (Brčić Petek 2016).

Omejitev igre vlog: Metoda dela ni primerna za učne vsebine, ki zahtevajo od učencev in dijakov pomnjenje ali avtomatizacijo. Učenci in dijaki se lahko tako zelo uživajo v vlogi, da se oddaljijo od vsebine oz. teme igre vlog. Igra vlog lahko ogrozi medsebojne odnose (vloga se prenese v realno življenje, npr. uveljavljanje avtoritete) (Brčić Petek 2016).

Pogoji za igro vlog so usposobljenost učitelja in skrbno izdelane učne

priprave, usposobljenost učencev in dijakov za tako učenje (ne gre samo za igro, pač pa tudi učenje), smiselno izbiranje učnih vsebin, razbremenjen učni načrt in dovolj časa za tovrstno učenje; motiviranje, usmerjanje in spodbujanje učencev in dijakov k sodelovanju pri pouku in k učenju; delo v dvojicah, skupinsko delo (Brčić Petek 2016).

Razmišljanja: Statističnih podatkov o tem, koliko, kdaj in v kateri obliki učitelji pri pouku uporabljajo igro vlog, ni. Predvidevamo, da se zdi igra vlog mnogim učiteljem zanimiva metoda dela in dobrodošla osvežitev v vzgojno-izobraževalnem procesu, vendar pa jo zaradi natrpanih učnih načrtov redko izvajajo pri pouku – raje ostajajo pri standardnih oblikah in metodah. S to njihovo odločitvijo se ne moremo strinjati – v praksi smo že večkrat pokazali, da je posamezno učno snov mogoče izpeljati v predvidenem času tudi drugače, torej za učence/dijake bolj zanimivo. To sicer pomeni, da ne bo vsaka ura pouka vključevala problemskega pouka, projektnega dela, didaktičnih iger (vrsta didaktične igre je tudi igra vlog), a za nekaj od teh sodobnih metod se lahko vedno najde čas. Učenci/dijaki so zato bolj motivirani, bolj ustvarjalni in bolj dovzetni za sodelovanje in aktivnosti pri pouku (Brčić Petek 2016).

Čemu bi učence in dijake obremenjevali s suhoparnimi podatki, ki se jih naučijo na pamet in jih nato hitro pozabijo? Marsičesa se je mogoče naučiti tudi drugače. Zato naj ne bo igra vlog le didaktična teorija, temveč naj bo izziv za učitelje, učence in dijake, možnost/metoda, ki zahteva skrbno organizacijo, ustvarjalnost in pristne medsebojne odnose – to pa ne pomeni, da mora učilnica postati gledališče. Kombinacija raznih oblik in metod omogoča kvalitetno, zanimivo in raznovrstno

izobraževanje. Drugačnost je tista, ki nas dela bogatejše in zadovoljnejše.

LITERATURA²

Bešter Turk, Marja, in Križaj Ortar, Martina (1994) *Pouk slovenščine malo drugače. Priročnik z vajami*. Trzin: Diferent.

Brčić Petek, Tanja (2016) *Igra vlog kot metoda izkustvenega učenja pri jezikovnem pouku slovenščine*. Maribor: Filozofska fakulteta, UM – magistrsko delo.

Clark, L. H. (1973) *Teaching Social Studies in Secondary School. A Handbook*. New York: Macmillan Publishing Co., Inc.

Hartley, J, in McKeachie, W. (1990) *Teaching Psychology: A Handbook*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Johnson, D. W., in Johnson, F. P. (1997) *Joining Together: Group Theory and Group Skills*. 6th Edition. London: Allyn and Bacon.

Križaj Ortar, Martina (2006) Učenčeva sporazumevalna zmožnost v slovenščini. *Vzgoja in izobraževanje*, št. 1: str. 69–71.

Rupnik Vec, Tanja, in Debeljak, Barbara (2003) *Igra vlog in simulacija kot učna metoda. Priročnik za učitelje psihologije in drugih družboslovnih predmetov ter razrednike*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. *Učni načrt* (2008) *Program srednješolskega izobraževanja. Slovenščina*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Učni načrt (2011) *Program osnovnošolskega izobraževanja. Slovenščina*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Čemu bi učence in dijake obremenjevali s suhoparnimi podatki, ki se jih naučijo na pamet in jih nato hitro pozabijo? Marsičesa se je mogoče naučiti tudi drugače.

² Literatura se nanaša tako na članek *Igra vlog – zgolj igra ali izkustvena metoda? Predstavitev empirične izvedbe pri pouku slovenščine kot seveda tudi na zanj teoretično izhodiščni članek z naslovom *Igra vlog – zgolj igra ali izkustvena metoda? Teoretična predstavitev*, objavljen v 196. številki revije *Didakta* (na str. 2–6).*

